

τινὲς τοῦ μεγάλου Λουκρητίου, μαστίζοντες τὰς ἀνθρωπίνους προλήψεις, λάμπουν θεοειδέστερον τῶν ἀστραπῶν τοῦ Ἰουδενάλη. Οἱ ἀληθέστεροι σατυρικοί εἶναι ὁ Δάντης καὶ ὁ Σαίξπηρ, εἶναι ὁ Βύρων καὶ ὁ Σίλλεϋ, εἶναι ὁ Οὐγκώ καὶ ἡ Ἰψεν.

Τὰ δεκατετράστιχα τραγούδια σου τὰ βάρσι-
σες, αὐθαίρετα κάπως συννέτα. Τὸ συννέτο, καθὼς
ξετυλίχτηκεν ἀπὸ τὸν καιρὸ τῶν τρουβαδούρων τῆς
Προβηγγίας, ἴσα μὲ τὰ τῶρα, ὅς κι ἂν μεστώθηκαν
ἀπὸ κάθε λογῆς νοήματα καὶ χισθήματα, πάντα μὲ τὴς
στροφές σου, μὲ τὴς ρίμες σου, μὲ τοὺς ξεχωριστοὺς
μετρικοὺς τρόπους σου, μένει, κυρίως, κάτι τι πε-
ρισσὰ κομψὸ καὶ στολισμένο σὴν κορινθιακὸ κιονό-
κρανον· τὸ δικό σου τὸ συννέτο, ποῦ θυμίζει πρὸς πολὺ
τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν περπατησιὰ τοῦ δημοτικοῦ μας
τραγουδιοῦ, ἔχει τὴν ἀντρίκεια τὴν ἀπλότητα τοῦ
δωρικοῦ στόλου, ἐκεῖ ποῦ ὁ δεκαπεντασύλλαβος μέτα
τοῦ παίρνει ὅλες τὴς μορφές καὶ τὰ ταιριάσματα· ἀπὸ
τὰ πρὸ σύμμετρα καὶ κανονικά ὡς τὰ πρὸ ἀσύμμε-
τρα, καὶ τὰ πρὸ παράτολμα, κάποτε, ἀλλασμένα
καὶ χαλασμένα. Καὶ βέβαια· γιατί κι ὁ στίχος δὲν
εἶναι κάτι τι μηχανικόν, κάτι τι ἔσχετο πρὸς τὴν
συγκίνηση καὶ ξεχωριστὸ ἀπὸ τὴν ποίηση. Μόνο ποῦ
μερικά του χαλάσματα καταπνύν νὰ φαίνονται σὰ
λάθια ποῦ σοῦ ξέφυγαν. Μέτα σὴν ποίησή σου βρι-
σκούνται καὶ μουσικώτατοι κι ὅπως διόλου ξεχωρι-
στοὶ καὶ τρυφερώτατοι μονόλογοι· μὰ πρὸ συχνὰ τὸ
αἰσθητικόν σου τὸ ἰδιαιτέρο τὸ περνᾷ ἀπὸ τὸ χωνευτήρι
τῆς σκέψης, καὶ λαχταρισμένο μᾶς τὸ δείχνει· καὶ
μάλιστα καμιά φορὰ ἡ σκέψις σου μᾶς κάνει καὶ ἐμᾶς
νὰ γινόμαστε σκεπτικοὶ ἀπὸ τὸ στίχο σου περισσό-
τερο κι ἀπ' ὅ, τι πρέπει. Αὐτὰ εἶναι λεπτομέρειες.
Μιὰ ἡ γενικὴ ἐντύπωση: Τέχνη μαζὶ λεπτότατη
καὶ δυνατώτατη· σὴν κορμιοῦ λιγνακάμωτου μὲ νεῦρα
ἀπὸ ἀτσάλι, ποῦ τοῦ χεριοῦ του τὸ σφίξιμο σὲ κά-
νει νὰ φωνάζης. Πλάσμα μὲ μάτια οὐρανογάλαζα
καὶ μὲ μάγουλα ροδοκόκκινα.

Καὶ θὰ εἴτανε φρονιμώτερο ἀντὶ νὰ σοῦ στείλω
τὸ γράμμα μου, νὰ τὸ ρίξω στὸ γραμματοκιβώτιο
τοῦ «Νουμά».

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΔΜΑΣ

Κάποτε κατηγορήσανε στὸν Πελοπίδα ἕνα παλληκαρὶ
στρατιώτη ὅτι τονὲ βρίζει· κι ὁ Πελοπίδας εἶπε:

— Ἐγὼ τὰ ἔργατά του τὰ φλέπω, μὰ τὰ λόγια του
δὲν τᾶκουσα.

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Ἄκουσε, Μαριώ... Πές
τῆς κυρῆς σου νὰν τοῦ δώσει τίποτα... Λίγο ψωμί,
κάνα παλιόρουχο... (σὴν ἀπὸ μέσα του). Ποῖος ξέρει
ἂν καὶ τὸ παιδί μου τὸ ἔρημο δὲ διακονεῖ τούτη
τὴν ὥρα...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (ποῦ δὲν ἄκουσε τὰ τελευταῖα
λόγια). Ἐνοια σου, πατέρα, καὶ σ' αὐτὸ ἡ νύφη σου
δὲ θέλει σπρώξιμο... Εἶναι καλὴ νὰ σ' ἀδιάσει κι
ἄλλαίρε το σπίτι...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Τέτια καὶ ἡ μακαρί-
τισσα ἡ μάνα σου... Καλὰ τὸ λένε, ἡ νύφη σὰ θὰ
γεννηθεῖ τῆς πεθερῆς θὰ μοιάσει... Σὺς καὶ πέ της,
Μαριώ, σὴν τελιώσει νὰ ῥθεῖ ἀπάνου νὰν τὴ φι-
λήσω. (Ἡ Μαριώ φεύγει. Ὁ Ἀποστόλης σκύβει
καὶ σκαλίζει μιὰ γλάστρα. Ὁ γέρο-Σεβαστὸς βγάζει
ἀπὸ τὴ μέσα τσέπη τοῦ σουρτουβίου του ἕνα γράμμα,
τὸ ξεδιπλώνει κι ἀρχινεῖ νὰν τὸ διαβάσει. Ὁ γέρος
φαίνεται σὰ νὰ δακρύζει κι ἀναστενάζει σιγανὰ ποῦ
καὶ ποῦ).

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (σκυμένος σὴ γλάστρα).
Αὐτὴ ἡ λατάνια δὲν ξέρω τί ἔχει πάθει καὶ δὲν
μπορεῖ νὰ ἰδεῖ προκοπή... Σιγασθῆναι σὰ νὰν τις
κλέφτει κακὸ σαράκι τὴ ζωή... (γυρνώντας κατὰ τὸ
μέρος τοῦ πατέρα του, τονὲ βλέπει ποῦ διαβάσει τὸ
γράμμα) Πάλι τὰναθεματισμένο τὸ γράμμα στὴ μέση;

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Κυριακὴ 18 τοῦ Δεκεμβρίου.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.

Μαθ. Α'.

Ὁ Ἅγιος Εὐαγγελιστὴς Μαθθαῖος θέλοντας νὰ
δείξῃ στοὺς ὁμογενεῖς του τοὺς Ἑβραίους, ὅτι ὁ
Μεσσίας, ποῦ προφητεύσανε οἱ Προφῆτες, πῶς θάρτη
νὰ σώσῃ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ, τοὺς ἀνθρώπους ποῦ
εἶχανε μέσα τους πίστη καὶ φόβο Θεοῦ, εἴτανε ὁ Κύ-
ριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πρὶν παραστήσῃ τις δι-
δαχὰς τὴς σωτηρίας καὶ πανέμορφες, πρὶν ἀναφέρει τὰ
θαύματά του τὰ τρανὰ καὶ μεγάλα, ἔγραψε πῶς
καὶ ἡ γενεὰ του ἡ ἀνθρωπινὴ εἴτανε εὐγενική, εἴ-
τανε ὡς καθὼς τὴ θέλανε τῶν Προφητῶν τὰ βι-
βλία· γιατί εἴτανε παιδί τοῦ Δαβὶδ, παιδί τοῦ
Ἀβραάμ.

Γενεὲς γενεῶν ἐπέρασαν ἀπ' τὸν καιρὸ, ὅπου ὁ
Θεὸς ἔταξε στὸν οἶλο του τὸν Ἀβραάμ, πῶς θὰ
δώσῃ σ' αὐτὸν καὶ τὸ σπέρμα του τὴ βασιλεία τῆς
γῆς· γενεὲς γενεῶν ἐπέρασαν ἀπ' τὸν καιρὸ, ποῦ ὁ
Δαβὶδ, τοῦ Ἰσραὴλ τὸ ὑστερογεννητὸ βλαστάρη, ὁ
ποιητὴς βασιλεὺς, τοῦ Γολιάθ ὁ παινεμένος νικητὴς,
ἐθαύλασεν ἀπάνω στὸ δοξασιμένον ὄχλον τῆς Σιών,
κι' ἔφτασε τοῦ χρόνου τὸ πλήρωμα, κι' ἔστειλε ὁ
Θεὸς τὸ Γιό του τὸν μονογενῆ γιὰ νὰ ξεπελώσῃ
τὸ τᾶμμα, ὅπου ἔκαμε στὸν Ἀβραάμ, ὅταν ἀπὸ τὰ
βῆθια τῆς Μεσοποταμίας τὸν ἔφερε στὴ χώρα, ὅ-
που ποτίζει ὁ Ἰορδάνης καὶ ἡ δροσιὰ τοῦ οὐρανοῦ
τῆς δίνει τὴν εὐλογία τῶν καρπῶν τῆς γῆς, τὸ
τᾶμμα πῶς θὰ τοῦ δώσῃ τὸ βασίλειον τῆς γῆς καὶ
θὰ πληθύνῃ τὰ ἐγγόνια του σὴν τὴν ἄμμο τῆς θά-
λασσας καὶ τοῦρανοῦ τᾶστέρια. Καὶ διαβαίνουν στοῦ
Μαθθαίου τὴ θεϊκὴ ἱστορία οἱ πρῶτες δεκατεσσαριεὲς
γενεῶν καὶ στήψουχα ὀνόματά τους μιλεῖ τοῦ κόσμου
ἡ ἱστορία γιὰ τὴν ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου νὰ με-
γαλώσῃ ἕως τὰ σύνορα τῆς φιλοδοξίας του, ἂν ἴσως
δὲν ἀκολουθῇ ἀδιάκοπα τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ
λέγει στοὺς Ἑβραίους καὶ σ' ὅλον τὸν κόσμον ὁ θεο-
φώτιστος Εὐαγγελιστὴς: Ἐπέρασαν ἀπ' τὸ δρόμο
τῆς ζωῆς λογῆς λογῆς κληρονόμοι τοῦ Ἀβραάμ,
ἀλλὰ τὸ τᾶμμα τοῦ Θεοῦ δὲν ἐγίνηκε, γιατί κανένας

τοὺς δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ ψηλωθῇ ἴσα μὲ τὸ θέλη-
μα τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν μπόρεσε κανένας νὰ φορέσῃ
τὰ ὅπλα ποῦ χρειάζονται γιὰ νὰ παρθεῖ ἡ μεγάλη
κληρονομία. Οὔτε τοῦ Δαβὶδ τὸ ψαλτήρι μὲ τὴς πα-
νώριες του στροφές, οὔτε τοῦ Σολομῶντα ἡ ἀμέτρη-
τὴ σοφία βρεθήκανε ἕξια γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο τοῦ
Ἰωσαφάτ ἡ θεοφοβία καὶ τοῦ Ἐζεκία ἡ πίστη, τοῦ
Μανασσὴ τὸ μετανόημα καὶ τῆς σκαλίστῃς τῆς Βα-
βυλώνας τὰ δάκρυα καὶ οἱ στεναγμοί, κι' αὐτὰ δὲν
ἐσταθήκανε ἄρκετά. Οὔτε φάνηκε πρὸς δυνατὸς ὁ
Ζοροβάβελ, ὅταν ἐξανάρχετο ἀπ' τὴν ἀλλοτριοποία
τῆς Βαβυλώνας τὰ γόνια τῶν σκαλίστων τοῦ Ναβου-
χοδονόσορ, νὰ ξαναρχίσῃ τοῦ κόσμου τὸ κυριεμμεν.
Στὸ τελευταῖον βλαστάρη, τὸ Θεὸ τῆς εἰρήνης, στῆς
σπλαχνικῆς τὸν πατέρα, τὸν ἀγγελο τῆς μεγάλῃς
Βουλῆς, τὸ Γιό τῆς ἀνεκτίμητης Παρθένας, ἐδόθηκε
ἡ ἐξουσία νὰ τελειώσῃ τὴ μεγάλη ὑπόσχεση καὶ νὰ
ὑποτάξῃ τὸν κόσμον ἀπὸ ἀπὸ τὸ γλυκὸ καὶ ἡμερὸ
κέρυγμα του.

Ἀλήθεια· ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴν ἄρμαθι τῶν ζη-
ρῶν ὀνομάτων ξεπροβάλλουν ἀλαθευτὰ τὰ πρᾶματα.
Οἱ μελωδίες τῆς λύρας τοῦ Δαβὶδ τοῦ κἄκου ἄκου-
στήκανε ἀπ' τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰ ψηλώματα τοῦ
Σολομῶντα ὁ πανώριος νῶος, τὸ χρυσοστόλιστο τῆς
Ἀνατολῆς θάμνα, ἐπείσε κατὰ γῆς, χαλάσματα ποῦ
μὲ τὸ μεγαλεῖο τους δείχνουν τὴν ἀδυναμία τῆς
ἀνθρωπότητος γιὰ ἔργο ἀθάνατον τοῦ κἄκου ὁ Ὁξίας
Ξαπλώνει τοῦ Ἰούδα τὸ κράτος ὡς τὸν Αἰλκνίτικο
κόρφο· ὅλα αὐτὰ τὰ κατορθώματα εἴτανε ἔργα
πρόσκαιρα· δὲν εἴτανε κείνα ποῦ προμελετοῦσε τὸ
Θεὸς τὸ θέλημα.

Καὶ ὅμως ὅ, τι εἶπε ὁ Θεὸς δὲν εἴτανε νὰ μὴ
γίνῃ. Ὁ ἄνθρωπος μονάχος του, ὅσο κι' ἂν εἶναι,
βασιλεὺς, ὅσο κι' ἂν εἶναι σοφός, πάντα πρόσκαιρα
ἔργα θὰ κἄμῃ, ἂν ἴσως καὶ δὲν κατορθώσῃ ν' ἀ-
νεθῇ ἴσα μὲ τὸ Θεὸ, μ' ἀγάπη καὶ ταπεινότητα κα-
νὴ πράξῃ ἐκεῖνα, ὅπου μονάχα ἡ θεῖα χάρις κα-
τορθώνει.

Καὶ νῦν, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἔφτασε· αὐτὸς
ὁ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος, καὶ ὡς ἄνθρωπος τελιώνει
τὸ μεγάλο ἔργο, ἄνθρωπος τέλειος, ἀνώτερος ἀπ' τὰ
πάθη καὶ τὴς ἀνθρωπινῆς ἀδυναμίας. Ὁ κόσμος ὅλος
ἐφρατᾷζονταν πῶς ὁ Θεὸς ἔταξε τοῦ Ἀβραάμ βα-
σιλεία καὶ δύναμη ὑλική, πρόσκαιρη βασιλεία μὲ
κάστρα καὶ παλάτια, μὲ στρατεύματα καὶ στόλους,
μὲ μουσικὴς καὶ παρτάξεις, μὲ χρυσάφι καὶ πετρά-
δια ἀτίμητα, μὲ σπαθιά καὶ μὲ δοξάρια, μ' αἷμα

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ (ἀναστενάζοντας βαθιά).
Ἄχ, παιδί μου εἶναι, ἀδερφός σου εἶναι, Ἀποστόλη
μου...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ. Τέτιο παιδί καὶ τέτιος ἀδερ-
φός!.. Καλύτερα νᾶλειπε, νὰ μὴ γεννιότανε... Μᾶς
ντρόπιασε τὸν μα, μᾶς ῥήμαξε τὸ σπίτι κι ὁ Θεὸς
νὰ φυλάει μὴ μᾶς τὸ ἀπορημαξέει...

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ (μὴ σηκώνοντας τὰ μά-
τια του ἀπὸ τὸ γράμμα). Ἐλα, κατέβασε τὸ τζάμι,
Ἀποστόλη, μὴ βγοῦνε τὰ λόγια σου στὴ ρούγα καὶ
δὲν κάνει...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (σηκώνοντας τὸ γέρο, μὲ σι-
γανὴ φωνή, γιομάτη λύπη καὶ παράπονο). Δὲν κά-
νει; Μὰ χρόνια τῶρα οἱ ρούγες μὲ τὸνομά μας
ἔχουνε νὰ κάνουν, κι ἀφορμὴ αὐτὸς. Οἱ ρούγες! Καὶ
πότε τις λογάρισε τις ρούγες ὁ ἀδερφός μου; Πότε
λογάρισε τί θὰ ποῦνε οἱ ρούγες γιὰ τὸ σπίτι του;

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Παιδί μου εἶναι, ἀδερ-
φός σου εἶναι... Μὴν τὸ ξεχνᾷς... Μετάνιωσε καὶ
συχώρεση ζητάει... Νὰν τοῦ τὴν ἀρνηθῶμε; (Ὁ
Ἀποστόλης σιωπᾷ). Ὁ γέρο-Σεβαστὸς διαβάσει δυ-
νατά)... «Ναί, πατέρα. Ἐφταίει στὸν οὐρανὸ καὶ σὲ
λόγου σου, δὲν ἀξίζω πιά νὰ μὲ λένε γιό σου· κάνε
μὲ σὴν ἕναν ἀπὸ τοὺς ἐργάτες σου»... (ἀπιδρώνει τὸ

γράμμα σὰ γόνιμά του καὶ κοιτάζοντας ψηλὰ σιγο-
λέει σὰ σὲ προσευχή) «...Κι ὁ πατέρα εἶπε στοὺς
σκαλίστους τοῦ Γλήγορα βγάλτε τὴ φορεσιὰ τὴν
πρώτη καὶ ντύστε τον, καὶ δώστε δαχτυλίδι στὸ
χεῖρό του καὶ σταντάλι γιὰ τὰ πόδια, καὶ ῥέστε
σφαίρες τὸ μισκάρι τὸ θεοτό· κι ἄς φᾶμε, ἄς ξε-
φαντώσουμε. Τὶ αὐτὸς ὁ γιός μου πεθαμένος εἴταν
κι' ἔζητε, χαμένος εἴταν καὶ βρέθηκε...»

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (διακρίνοντας, γλήγορα καὶ
θυμωμένα). Νὰ σοῦ πῶ τὸ παρακάτω ἐγὼ, πα-
τέρα, τί ἡ παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου ταιριάζει περὶ-
φημα σὲ μᾶς. «Κι ἀρχίσανε νὰ ξεφαντώνουν. Κ' εἴ-
ταν ὁ γιός του ὁ πρὸς μεγάλος στὸ χωράφι. Καὶ
καθὼς νύριζε καὶ ζύγωνε στὸ σπίτι, ἄκουσε τραγου-
δια καὶ χοροὺς καὶ κερζόντας ἕνα κοπέλλι τὸ ρω-
τοῦσε τί τᾶχα νᾶναι αὐτὰ. Κ' ἐκεῖνος τοῦπε...»

Ο ΓΕΡΟ-ΣΕΒΑΣΤΟΣ. Φτάνει, παιδί μου. Μὴν
εἶσαι κακός. Καλὸς θέλω νᾶσαι πάντα...

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ (ἔρχεται θυμωμένα μὰ ἥσυχος).
Καλός, καλός... Μὰ ἔχ' καὶ κουτός, πατέρα...
Γιατ' εἶναι κουταμάρα νὰ μὴ μιλήσῃ σήμερα... Δυὲ
μέρες εἶναι ποῦ τόλαβε τὸ γράμμα καὶ τὸ διαβα-
σε χιλίες φορές. Καὶ τὸ πιστέψης. Ὁ μπερμπάντης.
Γιὰ νὰ σὲ συγκινήσει, νὰ σὲ ξεγελάσει, μεταχειρί-
στηκε λόγια ἀπὸ τὸ Βαγγέλιο, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ